

**PÄIVÄKOTI KOTILON
VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA**

SISÄLLYSLUETTELO:

1. TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT
 - 1.1 Yleiset tiedot
 - 1.2 Toiminta-ajatus
 - 1.3 Arvot
 - 1.4 Kasvatuskumppanuus

2. TOIMINNAN TOTEUTTAMINEN
 - 2.1 Kasvuympäristö
 - 2.2 Leikkiminen
 - 2.3 Tutkiminen ja kokeileminen
 - 2.4 Liikkuminen
 - 2.5 Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen
 - 2.6 Maahanmuuttajataustaiset lapset
 - 2.7 Yksilöllinen ja erityinen tuki päiväkodissa

3. SISÄLLÖLLISET ORIENTAATIOIT
 - 3.1 Kieli ja vuorovaikutus
 - 3.2 Matemaattinen orientaatio
 - 3.3 Luonnontieteellinen orientaatio
 - 3.4 Historiallis-yhteiskunnallinen
 - 3.5 Eettinen ja uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio

4. ESIOPETUS

5. ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT

1.1 Yleiset tiedot

Päiväkoti Kotilo sijaitsee Helsingin ja Vantaan rajalla Jakomäki - Suurmetsän alueella, osoitteessa Somerikkokuja 1 00770 Helsinki. Postiosoite on PL 77794, 00099 Helsingin kaupunki. Päiväkodin sähköpostiosoite on pk.kotilo@hel.fi.

Henkilökuntaa talossa on 17. Henkilökuntamme koostuu lastentarhanopettajista, erityislastentarhanopettajista, lastenhoitajista, erityisavustajista, keittiö- ja siivoushenkilöstöstä. Päiväkodissamme on neljä kokopäiväryhmää (5-6 -vuotiaiden ryhmä Merihevoset, 3-5 -vuotiaiden ryhmä Taskuravut, 3-6 -vuotiaiden integroitu ryhmä Hummerit ja 1-3 -vuotiaiden ryhmä Meritähdet). Lasten lukumäärä vaihtelee vuosittain ja näin ollen lapsiryhmien koostumus voi vaihdella toimintakausittain.

Sisätiloissa ryhmien käytössä ovat sali, puutyöhuone, ateljee / vesileikkihuone, peuhuone (patjoilla täytetty huone) ja takkatila. Ryhmissä on monta pienempää huonetta, joten pienryhmätoiminnalle on oiva mahdollisuus. Sisätilat on saneerattu / peruskorjattu vuonna 2004. Päiväkodissa on toimiva oma piha.

Lähiympäristöstä löytyy metsää, hiekkakenttä, leikkipuisto, kirjasto, päiväkoteja, lähikoulut, terveysasema ja urheilukenttä. Alueelta on hyvät liikenneyhteydet.

1.2 Toiminta-ajatus

Päiväkoti Kotilon toiminta-ajatuksena on lapsen hyvinvoinnin tukeminen yhdessä perheen kanssa. Tavoitteena on turvallinen kasvu- ja toimintaympäristö, jossa tuemme lapsen omaa kasvua, kehitystä ja vuorovaikutustaitoja. Huomioimme lapsen sekä yksilönä, että ryhmän jäsenenä.

1.3 Arvot

Päiväkodissa tiedustellaan arvokäsityksiä vanhemmilta, lapsilta ja kasvattajilta aina toimikauden alussa. Syksyllä 2006 olemme kirjanneet seuraavat arvot, jotka ohjaavat taustalta toimintaamme päiväkodissa.

Rehellisyys ja avoimuus

Kasvatustyössä pyrimme rehelliseen ja avoimeen vuorovaikutukseen niin lasten kuin vanhempien kanssa. Toivomme, että vanhemmat avoimesti kysyvät heitä askarruttavista asioista.

Kunnioitus

Päiväkodissa arvostamme lasta ja vanhempia. Kuuntelemme ja olemme läsnä. Arvostaessamme lasta hän oppii arvostamaan ja kunnioittamaan itseään ja muita.

Turvallisuus

Päiväkodissa huolehditaan lasten ja työntekijöiden fyysisestä, että psyykkisestä turvallisuudesta. (mm. fyysisen koskemattomuuden kunnioittaminen, valvontavastuun noudattaminen, sisä- ja ulkoalueiden toimintaturvallisuus, leikkivälineiden käyttöturvallisuus, palo- ja sähköturvallisuus)

1.4 Kasvatuskumppanuus

Säännöllisen jatkuva vuoropuhelu lapsen kasvun ja hyvinvoinnin tukemisesta kasvattajien ja lapsen vanhempien välillä on kasvatuskumppanuutta. Se on tasavertaista vuorovaikutusta, jossa lapsen vanhempien ja kasvattajien tietämys ja asiantuntemus yhdistyvät lapsen parhaaksi. Sillä halutaan tukea myös lasten vanhempien vanhemmuutta.

Päiväkodin kasvatuskumppanuuden yhtenä tavoitteena on saavuttaa molemminpuolinen luottamus ja arvostus omaan kasvatustyöhön. Näin voidaan yhdessä havaita mahdollisimman varhain lapsen kasvuun ja kehitykseen tai oppimisvalmiuksiin liittyvää yksilöllistä tuen tarvetta ja sitä kautta luoda yhteiset toimintaperiaatteet lapsen kehityksen tukemiseksi. Kun lapsi tiedostaa vanhempiensa olevan tyytyväisiä hoitopaikan toimintaan, kokee hän olonsa turvalliseksi ja luottavaiseksi.

Kun lapsen päivähoito alkaa, tarjoamme vanhemmille mahdollisuuden tulla tutustumaan lapsen kanssa päivähoitopaikkaan ennen hoidon alkua.

Tutustumisjakso sovitaan kunkin perheen kanssa yksilöllisesti.

Päiväkotihoitoa alettua pyrimme järjestämään kahden kuukauden aikana aloituskeskustelun perheen kanssa, jossa käydään läpi lapsen ja perheen perustiedot ja toiveet. Käymme vanhempien kanssa päivittäistä keskustelua lapsen päiväkotiarjesta. Toimintakauden aikana jokaiselle lapselle luodaan yhdessä vanhempien kanssa oma varhaiskasvatussuunnitelma, lapsen vasu, jonka toteutumista seurataan yhdessä kasvattajien ja vanhempien kanssa. Päiväkoti järjestää vanhemmille yhteisiä tilaisuuksia ja toimittaa koteihin kirjallisia tiedotteita arjen toiminnoistaan. Päiväkoti täyttää ennakolta perheelle 3-v. ja 5-v neuvolakaavakkeen ennen ikävuositarkastusta.

Päiväkodissämme lapsilla on omat kasvun kansiot, joihin lapsi voi koota yhdessä kasvattajan kanssa omia tärkeitä kuvia ja tuotoksia. Kasvun kansio seuraa lasta ryhmästä toiseen päivähoitoajan ajan. Päivähoidon päätyttyä kasvun kansio jää lapselle muistoksi.

2. TOIMINNAN TOTEUTTAMINEN

2.1 Kasvuympäristö

Lapsen ja aikuisen välinen hyvä vuorovaikutus on pohjana lapsen hyvälle kasvuun ja kehitykselle. Kuunteleva ja läsnä oleva aikuinen vastaa lapsen perustarpeista ja luo täten pohjan lapsen perusturvallisuudelle. Lapsen ravinnon tarpeista, levosta ja ulkoilusta huolehditaan päivittäin.

Kasvuympäristöä muokataan pitkin toimintavuotta lasten tarpeiden mukaan. Lapsiryhmien tiloissa on ikätasoon sopivia, kiinnostavia ja monipuolisia välineitä ja materiaaleja.

Kannustamme lapsia omatoimisuuteen siten, että lelut, välineet ja materiaalit ovat lasten saatavilla. Lapsia ohjataan korjaamaan käyttämänsä tavarat pois käytön jälkeen oikeille paikoille. Yhteisten tilojen siisteydestä ja järjestyksestä pidetään huolta ja otetaan vastuuta sekä yksin että yhdessä muiden kanssa. Lapsella on mahdollisuus toimia isossa ryhmässä, pienryhmässä tai itsekseen.

Aikuinen on läsnä lasten leikeissä ja toiminnoissa. Hän antaa tilaa lapsen ihmettelulle, ajattelulle ja toiminnalle. Lapsen oppimiselle annetaan aikaa. Lapset voivat tuoda esille omia toiveitaan, jotka otetaan huomioon arjen puuhissa. Aikuiset löytävät aiheita toiminnalle havainnoimalla lasten leikkejä ja mielenkiinnonkohteita.

2.2 Leikkiminen

Leikkiminen on lapsen tärkein toimintamuoto. Päiväkodissamme lapselle annetaan riittävästi aikaa ja tilaa leikkiin. Leikin voi jättää kesken ja jatkaa myöhemmin. Leikkiessään lapsi tutustuu ympäristöönsä ja oppii uusia asioita. Leikki tarjoaa lapselle onnistumisen kokemuksia ja mahdollisuuksia sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja tunteiden ilmaisemiseen. Lapsi leikkii oppien ja oppii leikkien.

Lapsella on mahdollisuus valita itselleen leikkiasema. Hän voi leikkiä joko oman ryhmänsä tiloissa tai päiväkodin muissa tiloissa, kuten peuhuhuoneessa, salissa eteisissä ja vesileikissä. Päiväkodin yhteistiloja käytetään joustavasti vuoropäivin eri lapsiryhmien kesken. Lapsi voi tuoda oman lelun päiväkotiin oman ryhmänsä sopimuksen mukaan. Aikuinen ohjaa lasta leikkivälineistön monipuolisessa käytössä. Tarpeen tullen leikkivälineitä saa siirtää muihin tiloihin. Leikin jälkeen leikkipaikka siivotaan yhdessä lapsen kanssa ja huolehditaan täten yhteisestä viihtyvyydestä.

2.3 Tutkiminen ja kokeileminen

Tutkiminen lähtee lapsen omasta mielenkiinnosta. Hän on utelias, tiedonhaluinen ja kyselevä. Lapsi kokee iloa oivaltamisestaan. Päiväkodissa lapsella on erilaisia tiloja, välineitä ja materiaaleja, joita hän voi käyttää itsekseen, yhdessä toisten lasten kanssa tai aikuisen kanssa. Niiden avulla lapsi saa mahdollisuuksia monenlaisiin kokeiluihin ja oivaltamiseen. Lähiympäristössä retkeillessään lapsi voi myös tutkia häntä kiinnostavia asioita.

2.4 Liikkuminen

Varhaislapsuudessa opitaan perusliikkumismuodot (mm. kävely, juoksu, hyppääminen, kieriminen, konttaaminen jne.) sekä eri liikkeiden ja esineiden sujuvaa yhdistämistä toisiinsa (mm. tasapainoilu, pallonkäsittely taidot jne.). Lapsen ensimmäiset kokemukset liikunnan parissa vaikuttavat koko hänen myöhempään suhtautumiseensa liikuntaan. Liikunnan kautta lapsi kokee

erilaisia tunteita: liikunnan iloa, onnistumisen ja pettymysten tunteita. Myönteisillä ja hauskoilla liikuntakokemuksilla tuetaan itsetunnon kehittymistä. Omien taitojen kehittyessä myös myönteinen käsitys itsestä vahvistuu. lapsen osallistuessa yhteisiin liikuntaleikkeihin hänen yhteistyöaitonsa ja keskittymiskykynsä kehittyvät.

Päiväkodissamme lapsella on mahdollisuus erilaisiin liikunnan muotoihin. Kaikilla ryhmillä on kerran viikossa salivuoro, jolloin lapsille pidetään erilaisia heidän ikä- ja kehitystasoonsa sopivia ohjattuja liikuntatuokioita. Salissa lapset voivat myös leikkiä vapaasti omia mielikuvitus- ja liikuntaleikkejä ja käyttää liikuntavälineitä. Käytävät ovat myös lasten liikkumista varten.

Päiväkodin pihalla lapsi voi keinua, pyöräillä, juosta, laskea mäkeä, kiipeillä ja hypellä. Lasten kanssa kuljetaan myös lähiympäristössä ja hyödynnetään alueen maaston monipuolisuus, jossa lapset pääsevät kokeilemaan ja kehittämään omia liikunnallisia taitojaan. Ulkoilu on päivittäistä ja se tukee lapsen perusliikuntamuotojen kehittymistä.

2.5 Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen

Päiväkodissamme jokainen lapsi saa uppoutua ja lumoutua taiteesta, osallistua sen tuottamiseen omalla tavallaan ja omilla taidoillaan. Taiteellisen kokemisen ja ilmaisemisen avulla lapsella on mahdollisuus perehtyä kaikkiin varhaiskasvatuksen sisältöihin.

Lapsi voi ilmaista itseään piirtämällä, maalaamalla, muovailemalla, askartelemalla, laulaen ja soittaen, tanssien ja näytellen, kertomalla tarinoita ja runoja joko itsekseen tai yhdessä muiden kanssa. Kuvataiteen ja käden taitojen alueella aikuinen avustaa lasta tutustumaan erilaisiin materiaaleihin, välineisiin ja tekniikoihin. Hän rohkaisee ja kannustaa lasta luovaan itseilmaisuun ja mielikuvituksen käyttöön. Aikuinen arvostaa lapsesta lähteviä ideoita ja antaa niille tilaa ja mahdollisuudet. Lasten töitä arvostetaan ja ne asetetaan esille lasten tasolle, niitä katsellaan ja niistä keskustellaan. Jokainen työ on arvokas.

Päiväkodissa järjestetään säännöllisesti koko talon yhteinen musiikkihetki, jossa tuetaan lapsen musisoimisen iloa ja esiintymisrohkeuden saamista. Yhteisillä lauluhetkillä vahvistuu myös lasten ja aikuisten yhteenkuuluvuuden tunne. Musiikkia käytetään kasvuilmapiirin luomiseen: rauhoittamaan, innostamaan, tuottamaan iloa kuulijalle. Lasten kanssa valmistellaan erilaisia tapahtumia ja juhlia, mitkä antavat lapsille elämyksiä ja kokemuksia. Mahdollisuuksien mukaan osallistumme lapsille suunnattuun kulttuuritarjontaan ja lapset pääsevät erilaisiin teatteriesityksiin, lasten elokuvaan ja taidenäyttelyihin, tapahtumiin ja retkille. Taiteellinen tekeminen johdattaa lasta kohti kulttuuria ja taiteen maailmaa, suhde taiteeseen syntyy.

2.6 Maahanmuuttajataustaiset lapset

Maahanmuuttajataustaisen lapsen varhaiskasvatus järjestetään samassa ryhmässä suomenkielisten lasten kanssa. Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa noudatetaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yleisiä opetussuunnitelmia sekä erillistä suomi toisena kielenä -opetussuunnitelmaa ottaen huomioon lapsen ikä, kehitys ja suomen kielen kehitysvaihe. Suomi toisena kielenä (S2) –opetuksella tuetaan lapsen suomen kielen ja oman äidinkielen kehittymistä sekä mahdollisuutta kasvaa kahteen kulttuuriin.

Opetus toteutuu viikoittain S2 –opetustuokioissa sekä integroituna muuhun toimintaan. Yksilöllisten tarpeittensa mukaan lapsi opettelee kieltä yksilöllisesti, pienryhmässä ja olemalla mukana koko ryhmän toiminnassa. Vuorovaikutustilanteissa korostuu erityisesti kannustava ja turvallinen ilmapiiri. Lapsen tasapainoisen kehittymisen ja oppimisen kannalta on tärkeää, että lapsi saa kokea olevansa tasavertainen ja hyväksyty ja hänestä ollaan aidosti kiinnostuneita. Lapsen omaa identiteettiä tuetaan antamalla hänen omalle kielelle ja kulttuurilleen tilaa päiväkodin arjessa. Tavoitteena on, että lapsi oppii arkielämän perusanastoa ja käyttämään suomen kieltä luontevasti ja aktiivisesti eri tilanteissa. Lapsi oppii suomea aikuisen tietoisesti nimetessä, sanoittaessa esineitä, asioita, tekemisiä ja tunnetiloja. Sanalliseen ohjaamiseen liittyy kiinteästi konkreettinen ja kuvallinen malli, nimeäminen ja toistaminen. Ryhmän käytössä olevat pelit ja lelut kehittävät puhetta ja ilmaisua. Lapsen suomen kielen oppimista tuetaan rohkaisemalla häntä vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa. Lasta kannustetaan käyttämään suomen kieltä.

Lapsen suomen kielen taitojen kehitystä seurataan ja arvioidaan vuosittain yhdessä vanhempien ja työntekijöiden kesken sekä alueen S2 opettajan ja kiertävän erityislastentarhanopettajan kanssa. Tukitoimia lisätään ja muutetaan lapsen tarpeen mukaan. Keskinäinen luottamus ja toinen toistaan arvostava ilmapiiri lasten vanhempien ja kasvattajien kesken on perusta kasvatukseen ja opetustyön onnistumiselle. Yhdessä vanhempien kanssa laaditussa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa sovitaan erikseen lapsen kielen ja kulttuurin tukemisesta.

2.7 Yksilöllinen ja erityinen tuki päiväkodissa

Päiväkodissa haluamme tukea kunkin lapsen yksilöllistä kasvua ja kehitystä unohtamatta kuitenkaan ryhmään sopeutumista ja ryhmässä toimimisen tärkeyttä. Lapsen tukemisen lähtökohtana käytämme lapsen vahvuuksia ja häntä kiinnostavia asioita. Päiväkodissa toimitaan paljolti erilaisissa pienryhmissä, jolloin aikuisen on helppo tukea ja ohjata lasta ja oppia tuntemaan lapsi myös yksilönä. Lapsen toimintaa päiväkodissamme tukee myös säännöllinen päiväjärjestys, joka on esitetty kuvin. Kuvia, tukiviittomia ja eleitä voidaan käyttää myös ilmaisun ja kielenkehityksen tukena. Siirtymiset toiminnasta toiseen pyritään järjestämään rauhallisiksi, jolloin lapsellakin on rauha ja aikaa oppia arjen taitoja.

Hyvän kasvatuskumppanuuden mukaisesti toivomme, että lapsen vanhemmat ja henkilökunta voivat keskustella avoimesti lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvistä asioista. Joskus vanhemmat tai päiväkodin henkilökunta voi

kiinnittää huomiota johonkin lapsen kehitykseen liittyvään seikkaan, kuten kielelliseen, motoriseen tai sosiaaliseen kehitykseen. Lapsen etua ajatellen pyrimme silloin seuraamaan ja arvioimaan kehitystä tarkemmin. Arviointiapua sekä neuvoja lapsen yksilölliseen tukemiseen päiväkodin henkilökunta saa alueen kiertävältä erityislastentarhanopettajalta, (kelto) joka voi tulla seuraamaan lasta ryhmään. Tarvittaessa voidaan järjestää yhteinen keskustelu henkilökunnan, kelton ja lapsen vanhempien kanssa.

Lapsen tukemisessa ja kehityksen seurannassa päiväkotitekee yhteistyötä myös neuvolan kanssa (3- ja 5-vuotistarkastukseen täytettävät päiväkodin kuvaukset lapsesta) Joskus lapsi voidaan ohjata esim. puheterapeutin tai psykologin tutkimuksiin. Perhe voi saada apua myös perheneuvolasta tai sosiaalityöntekijältä. Mikäli päiväkotitekee yhdessä tutkivan tahon ja vanhempien kanssa arvioinut, että lapsi tarvitsee kehitykseensä erityistä tukea, voidaan asiantuntijan lausunnolla hakea esim. ryhmän pienennystä tai lapselle henkilökohtaista avustajaa tai paikkaa erityisryhmästä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan tällöin kaikki lapsen tuen tarpeet ja lapsen vahvuuksista lähtevät tavoitteet sekä keinot ja menetelmät niiden saavuttamiseksi. Yhteistyön avoimuus päiväkodin ja kodin välillä on tärkeää. Päiväkotitekee Kotilossa toimii kahdentoista lapsen integroitu erityisryhmä, Hummerit, joka koostuu sekä erityistä tukea saavista, että ns. tukilapsista. Integroituja erityisryhmiä on myös monissa muissa Helsingin päiväkodeissa.

3. SISÄLLÖLLISET ORIENTAATIO

3.1 Kieli ja vuorovaikutus

Lapsen kielelliset valmiudet ja taidot kehittyvät päiväkodissa aikuisen ja lapsen välisissä sekä lasten keskinäisissä vuorovaikutustilanteissa. Kieli on ajattelun, ilmaisun, mielikuvituksen ja vuorovaikutuksen väline ja se on läsnä kaikessa toiminnassa. Lasta kannustetaan ja rohkaistaan ilmaisemaan ajatuksiaan, tunteitaan ja toiveitaan, häntä kuunnellaan ja näin harjoitellaan puhumisen ja kuuntelemisen taitoja. Aikuisen puhe on selkeää, ymmärrettävää ja sanastoltaan rikasta. Lasten kanssa käsitellään niitä asioita ja ilmiöitä, joista lapset ovat kiinnostuneita ja aikuinen tuo mukanaan keskusteluun omat tietonsa ja taitonsa. Sadut, lorut, riimit, kertomukset, laulut ja kuvat kasvattavat lapsen sana- ja käsitevarastoa, opettavat kielen rakenteita ja antavat aineksia mielikuvitukselle. Lapset kertovat myös omia tarinoita, joita voidaan kirjata ja keksivät omia esityksiä, joita yhdessä katsellaan. Kielen avulla siirretään kulttuuriperintöä ja opetellaan hyviä käytöstapoja. Lapsen kielellistä tietoisuutta harjaannutetaan ja vähitellen herätetään kiinnostus kirjoitettuun tekstiin, lukemiseen ja kirjoittamiseen.

3.2 Matemaattinen orientaatio

Lapsi oivaltaa ja omaksuu leikin ja toiminnan avulla matemaattisia käsitteitä, symboleja ja periaatteita sekä soveltaa niitä luonnostaan yksinkertaisissa ongelmanratkaisutilanteissa. Lapsilla on mahdollisuus leikkivälineistön ja toimintatuokioiden avulla tutustua mm. esineiden vertailuun, joukkojen muodostamiseen ja luokitteluun, numero- ja määrävastaavuuksiin, mittamiseen ja ajan käsitteen hahmottamiseen. Tuemme lapsen itsenäistä kykyä ratkaista käytännön ongelmia. Iän karttuessa lapselle tulisi luoda

positiivinen perusta matemaattisten peruskäsitteiden ymmärtämiselle, ajattelun kehittymiselle ja myönteiselle asenteelle matematiikkaa kohtaan.

3.3 Luonnontieteellinen orientaatio

Ympäristöön tutustuminen alkaa päiväkodin pihalta ja laajenee vähitellen lähiympäristöön, josta löytyy metsää, suota, vettä sekä hyviä liikunta- ja leikkipaikkoja. Ulkoillessa tutustutaan hiekkaan, veteen, lumeen, tuuleen ja tuiskuun, auringonpaisteeseen ja sateeseen, vuodenaikojen kiertoon. Omakohtaisen havainnoinnin ja kokeilemisen avulla lapset saavat tietoa, kokemuksia ja elämyksiä luonnosta ja ympäristöstä. Retkillä lapset oppivat arvostamaan luontoa ja se alkaa merkitä heille hyvää oloa, yhteisyyttä, iloa liikkumisesta ja kauneuden huomaamista. Kun lapsi on oppinut arvostamaan ympäristöään, tulee myös halu huolehtia siitä. Päiväkodin arjessa opetamme myös lapsia lajittelemaan ja kierrättämään.

3.4 Historiallis-yhteiskunnallinen orientaatio

Lapsi oppii kokemalla, havainnoimalla ja kuulemalla perinteiden vaalimista, erilaisia asioita ympäristöstään, menneisyydestä ja nykyhetkestä. Elämme päiväkodissamme suomalaisessa yhteiskunnassa. Laulamme ja leikimme perinneleikkejä, retkeilemme mahdollisuuksien mukaan museoissa ja historiallisissa paikoissa lähiympäristössämme. Suomalaiset juhlapäivät huomioidaan päiväkodissamme koko talon yhteisenä tapahtumana tai ryhmien omana toimintana.

3.5 Eettinen ja uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio

Haluamme tarjota lapsille päiväkodissamme kasvatustoimintamme kautta käsityksen mikä on oikein ja mikä väärin. Käsittelemme ryhmän ikätason mukaisesti oikean ja väärän eroa, miten ristiriitoja voi ratkaista rakentavasti ja vastuun ottamista omasta toiminnasta. Puhumme lasten kanssa siitä, mikä on totta ja mikä valhetta. Pyrimme tasa-arvoiseen käyttäytymiseen ja kunnioitamme toisiamme. Omalla käytöksellämme olemme mallina lapsille. Tuemme lapsen myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen luontaista kehittymistä ja samalla rohkaisemme lasta tunnistamaan tunnetilojaan ja puhumaan ääneen tunteistaan. Päiväkodissa saa tunteet näyttää avoimesti.

Kunnioitamme jokaisen perheen omaa uskonnollista taustaa. Lapsille tarjotaan päiväkodissa mahdollisuus hiljentymiseen, ihmettelyyn, kyselemiseen ja pohtimiseen. Yhdessä vanhempien kanssa käydään lapsen varhaiskasvatussuunnitelma- keskustelussa läpi, miten kukin perhe haluaa uskonnollisen orientaation tulevan esille lapsensa päiväkotiarjessa. Tärkeimmät luterilaiset juhlapäivät, kuten joulun ja pääsiäisen, huomioidaan toiminnassa.

4. ESIOPETUS

Esiopetus on osa varhaiskasvatusta. Noudatamme Helsingin kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelmaa (31.1.2005). Esiopetuksen tavoitteena on lapsen kokonaisvaltaisen kasvun ja kehityksen tukeminen ennen kouluikää. Esiopetus sisältää sekä ohjattua, että vapaata toimintaa.

Esiopetusryhmässä leikillä on keskeinen merkitys. Leikin avulla harjoittemme sosiaalisia suhteita, vuorovaikutustaitoja, toisten kunnioittamista ja muita ihmisten väliseen kanssakäymiseen liittyviä asioita. Ristiriidat selvitämme puhumalla.

Esiopetus on kokonaisopetusta ja oppiainejakoisuuden asemasta käsitellään aihekokonaisuuksia, teemoja. Esiopetuksen sisältöalueet ovat: kieli ja vuorovaikutus, matematiikka, ympäristö ja luonnontieto, etiikka ja katsomus, terveys, fyysinen ja motorinen kehitys sekä taide ja kulttuuri.

Lapset ja heidän vanhempansa saavat osallistua oppimisympäristön suunnitteluun kertomalla omista toiveistaan lapsen henkilökohtaisessa esiopetussuunnitelma-keskustelussa syksyllä. Kirjaamme ylös lasten ja heidän vanhempien toiveet ja kehitämme toimintaamme lapsiryhmän tarpeiden mukaan vuosittain.

Esiopetuksen toimintasuunnitelma tehdään vuosittain. Toimintamme arviointi perustuu siihen, miten hyvin esiopetuksen yleiset tavoitteet ja mahdolliset lapsen omassa esiopetuksensuunnitelmassa asetetut esiopetuksen tavoitteet toteutuvat. Arviointia suoritetaan jatkuvasti opettajan ja lapsen vuorovaikutuksessa työskentelyn ja oppimisen edetessä. Keväällä arvioimme vanhempien ja lapsen kanssa yhdessä miten esiopetusvuodelle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Arvioinnit kirjaamme lapsen esiopetussuunnitelmaan. Esikoulusta annetaan osallistumistodistus.

Oppilashuoltopalaveri pidetään syksyllä toimintakauden alussa ja tarvittaessa muulloinkin. Sen tarkoituksena on lapsen yksilöllisen ja erityisen tuen järjestämisestä sopiminen. Oppilashuoltopalaveriin osallistuvat erityislastentarhanopettaja, ryhmän lastentarhanopettaja ja päiväkodin johtaja.

Teemme yhteistyötä lähialueen päiväkotien esiopetusryhmien kanssa ja lähikoulujen ala-asteiden luokkien kanssa. Näin lapset pääsevät tutustumaan tulevaan kouluunsa. Päiväkodit ja lähialueen koulut ovat tehneet yhteistoimintasuunnitelman alueen esi- ja alkuopetusta varten. Sen tarkoituksena on helpottaa lapsen siirtymistä päiväkodista kouluun. Suunnitelmaa käytetään apuna esiopetusta suunniteltaessa ja se tarkistetaan vuosittain.

5. ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Päivähoito elää vuorovaikutuksessa lasten, vanhempien, henkilökunnan ja koko yhteiskunnan kanssa. Päiväkodin toiminta on avointa ja toivomme vanhempien ja lasten osallistuvan kasvuympäristömme ja toimintamme arjen suunnitteluun. Lapsille annetaan tilaa oman ympäristönsä luomiseen, heidän ajatuksiinsa ja toiveitaan kuunnellaan. Vanhemmille järjestetään yhteisiä tapahtumia päiväkodissa ja heille tehdään erilaisia kyselyitä, joiden palautteen kautta saamme kehittämisideoita kasvatustyöhömme.

Päiväkodissamme jokainen työntekijä vastaa oman ammattitaitonsa ylläpitämisestä koulutuksen ja oman työnsä arvioinnin kautta. Seuraamme kasvatustieteiden ja opetusalan kehitystä ja saamme koulutusten kautta uutta tietoa ja käytännön työvälineitä. Koulutuksesta ja alan artikkeleista saamamme tiedon jaamme kaikille talon yhteisissä palavereissa. Esimiehen kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelu ammatillisen kehittymisen tukemiseksi. Ryhmät

suunnittelevat, dokumentoivat ja arvioivat toimintaansa ryhmäpalavereissaan ja sieltä nousevat asiat ja ideat tuodaan esille koko työyhteisön viikkopalavereissa. Kaksi kertaa vuodessa pidetään koko talon yhteinen kehittämis-koulutuspäivä, jolloin koko työyhteisöllä on mahdollisuus arvioida, suunnitella ja kehittää yhteisiä kasvatuskäytäntöjä ja miettiä tavoitteita. Dokumentoimme lasten ja henkilökunnan toimintaa ja oppimisympäristöä kirjallisesti ja kuvallisesti. Uutta varhaiskasvatussuunnitelmaa ja sen toteutumista arvioidaan seuraavilla kehittämis-koulutuspäivillä.